

รูปแบบการแนะแนวเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบและการแก้ปัญหา อย่างสันติวิธีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนอาชีวศึกษา

A Psychological Guidance Model to Enhance Responsibility Behaviors and Peaceful Means of Problem Solving Among Vocational Certificate Level Students in Vocational Education College

ญาณินท์ คุณา*

Yanin Khuna

วลัยกา สบายยิ่ง**

Wunlapa Sabaiying

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการแนะแนวเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างการฝึกพฤติกรรมกับตัวแปรด้านจิต และสถานการณ์ 3) เพื่อศึกษาตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ประชากร จำนวน 937 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจำนวน 120 คน มีแบบแผนการวิจัยแบบ A X B Factorial Design สถิติที่ใช้เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบพหุนาม และความแปรปรวนแบบสามทาง โดยทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลของการใช้รูปแบบที่พัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนมาก มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง มีปฏิสัมพันธ์ ในครอบครัวมาก และมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยมาก
2. อิทธิพลร่วมระหว่างการฝึกพฤติกรรมกับตัวแปรด้านจิต และสถานการณ์ พบว่าอิทธิพลร่วมในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะเชิงเหตุผล และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายได้ดีกว่าตัวทำนายเพียงตัวเดียว
3. ตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมนักเรียน พบว่าพฤติกรรมการแก้ปัญหอย่างสันติวิธี สามารถทำนายได้มากกว่าพฤติกรรมรับผิดชอบทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

คำสำคัญ: จิตลักษณะ/ การแนะแนว/ ความรับผิดชอบ/ สันติวิธี/ อาชีวศึกษา

* นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต วิชาเอกการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แชนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Abstract:

The objectives of this research were to: 1) measure the outcomes of employing a psychological guidance model to enhance responsible behaviors and peaceful means of problem solving; 2) investigate the jointed influences of behavior training and psychological and situational variables and 3) investigate significant predictors of behaviors and peaceful means of problem solving of the vocational certificate level students in vocational education college. The population consisted of 937. They were randomly selected by stratified sampling method and simple random sampling method in order to obtain 120 samples. The research was A X B factorial design. The data were analyzed by multivariate analysis of variance, three-ways analysis of variance and Scheffé post-hoc test.

The research findings were as follows:

1. The use of the model for improving students' behaviors could enhance the students with high future orientation, high moral reasoning, high domestic interaction and high perception of democratic environment.
2. A joint influence of the training of the psychological and situational variables including primary psychological trait, additional reasoning psychological trait and circumstantial psychological trait could be a better predict or than a single predictor.
3. Peaceful means of problem solving behaviors could a better predict or than the students' responsible behaviors both in the total group and the subgroups.

Keywords: Psychological/ Traits/ Guidance/ Responsibility/ Peaceful Means/ Vocational Education

บทนำ

การพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี และไม่ให้เกิดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง เป็นเรื่องที่สำคัญ และจำเป็น โดยปัจจุบันวิถีชีวิตของนักเรียนอาชีวศึกษากำลังเผชิญกับบริโภคนิยม (การใช้ของแพง) การเที่ยวเตร่ ยามค่ำคืน ยาเสพติด ย่อหย่อนในความรับผิดชอบ และเกิดแก๊งวัยรุ่นในเชียงใหม่ ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ในขณะเดียวกันก็เป็นกลุ่มเสี่ยงในการสร้าง

ปัญหาด้านความประพฤติและการกระทำความผิด โดยเฉพาะเยาวชนชายที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาดัชนีที่แสดงว่า สังคมล้มเหลวอย่างมาก ในการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน คือความรุนแรง โดยพบว่าวัยรุ่นเพศชายก่ออาชญากรรมรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นหญิง (Lickona, 1991; แปลโดย สวัสดิ์ ประทุมราช, 2545)

การแนะแนว เป็นกลไกของสถานศึกษา หรือองค์กรในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และช่วยเหลือ

ให้สมาชิกแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งช่วยลดปัญหาและความขัดแย้งในสถานศึกษา และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา หรือองค์กรในการพัฒนาสมาชิก หรือบุคคล เพราะสมาชิกมีคุณภาพที่ดี ย่อมมีผลงานดี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2554: 1-24) ส่วน “การปรึกษาเชิงจิตวิทยา” เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้คนที่มีความทุกข์ทางจิตใจ หรือปัญหาทางกาย ซึ่งมีผลกระทบเนื่องมาจากสภาวะทางจิตใจได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง และสิ่งแวดล้อมได้แสดงบทบาทอย่างเหมาะสมและเรียนรู้วิธีการในการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น คนทั่วไปอาจเข้าใจว่า “การแนะแนว” เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้บริการเฉพาะกับนักเรียนเท่านั้น แท้จริงแล้วงานแนะแนวนั้นมีความสำคัญต่อบุคคลอื่นๆ อย่างกว้างขวาง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2554: 1-22)

การแนะแนวเชิงจิตวิทยา สามารถช่วยให้บุคคลสามารถตั้งเป้าหมายเพื่อตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนที่เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว สังคมได้ (Hansen, Rossberg and Cramer, 1994 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2554: 1-30) ทั้งในด้านการดำเนินชีวิต การปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองที่ไม่กล้าส่งบุตรหลานเข้าเรียน และเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ ในเรื่องของคุณภาพโดดเด่นขึ้นมาแทนที่ ซึ่งครู และนักแนะแนวยังขาดตัวแบบหรือรูปแบบที่ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 82) เพราะการแนะแนวมีส่วนช่วยให้บุคคลมีพัฒนาการที่ดีสามารถเผชิญกับปัญหาและปรับตัวได้

การสร้างและศึกษารูปแบบการแนะแนวเชิงจิตวิทยา โดยมีทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (Endler and Magnusson, 1983) ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม 4 กลุ่มพฤติกรรม ได้แก่ 1) สาเหตุฝ่ายสถานการณ์ที่เป็นสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว

บุคคล หรือการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ปทัสถานทางสังคม การสนับสนุนจากคนรอบข้าง การอบรมเลี้ยงดู/สถานการณ์วัย 2) สาเหตุฝ่ายจิตลักษณะเดิม ซึ่งเป็นจิตลักษณะ หรือบุคลิกภาพที่ติดตัวมาอาจเกิดจากการถ่ายทอดทางสังคม เช่น สุขภาพจิต สติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม ค่านิยม 3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุฝ่ายสถานการณ์กับฝ่ายจิตลักษณะเดิม ซึ่งเรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก เช่น พฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเกิดจากการที่ผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ไม่ดี และกำลังอยู่ในสถานการณ์ที่ย่ำแย่ จึงทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ และ 4) สาเหตุฝ่ายจิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่า ปฏิสัมพันธ์ภายในตน เป็นจิตลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และจากการประมวลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า พฤติกรรมของคนดี เก่ง และมีสุข ซึ่งมีสาเหตุมาจากจิตลักษณะที่สำคัญ 2 ส่วนรวม 8 ตัว โดยส่วนแรก เป็นจิตลักษณะอยู่ที่ราก 3 ตัว ที่เป็นจิตลักษณะพื้นฐานของบุคคล รวมทั้งเป็นสาเหตุของจิตลักษณะอีก 5 ตัว ที่ลำดับ คือ สติปัญญา สุขภาพจิต และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมักเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว และส่วนที่สอง เป็นจิตลักษณะ 5 ตัว ที่ลำดับ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน เหตุผลเชิงจริยธรรม ทัศนคติ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2547)

การแนะแนวเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบและแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีของนักเรียนเพื่อให้ได้ “คนดี คนมีความรู้ (คนเก่ง)” ด้วยวิธีการวิจัยเชิงทดลองที่เกิดจากการสร้าง ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวขึ้น ทำการวิจัยเชิงทดลองประเมินผลการฝึกอบรมว่า ควรทำการฝึกมากเพียงใดที่ทำให้เกิดผลดีทางด้านใดบ้าง ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทใดบ้าง และมีสาเหตุสมทบทางจิต หรือลักษณะสถานการณ์อะไรบ้าง

ที่เป็นสาเหตุขัดขวางหรือเพิ่มผลดีที่สามารถอธิบาย
การพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งประเด็นดังกล่าว
คือ ปัญหาหลักของการวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้รูปแบบการ
แนะแนวเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบ
และแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมระหว่างการศึกษา
พฤติกรรมรับผิดชอบและแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี
กับตัวแปรด้านจิต และสถานการณ์ของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา

3. เพื่อศึกษาตัวทำนายที่สำคัญของ
พฤติกรรมรับผิดชอบและการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี
ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียน
อาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ถ้าพิจารณาตามแบบมาตรฐานของ
การวิจัยเชิงทดลอง จัดได้ว่าเป็นแบบ Randomized
Control Group Posttest Only Design กล่าวคือ
มีการสุ่มเข้ากลุ่ม ที่มีกลุ่มควบคุม และมีลักษณะ
ที่พิเศษคือ มีกลุ่มทดลองสองกลุ่ม และสอบวัดครั้งหลัง
สองครั้ง โดยแต่ละตัวแปร แบ่งออกเป็น 2 ระดับ
ได้แก่ ฝึก กับไม่ฝึก แบบของการวิจัย สรุปได้ดังนี้

กลุ่ม 1 R	T	X_1	T_2	T_3
กลุ่ม 2 R	T	X_2	T_2	T_3
กลุ่ม 3 R	T	X_3	T_2	T_3
กลุ่ม 4 R	T	Control	T_2	T_3

เมื่อ R: การสุ่มเข้ากลุ่ม

X_1 : การจัดกระทำ ทดลอง 2 ชุดฝึก

X_2 : การจัดกระทำ ทดลอง 1 ชุดฝึก และฝึกใช้กิจกรรมควบคุม

X_3 : การจัดกระทำ ทดลอง 1 ชุดฝึก และใช้กิจกรรมควบคุม

Control: การจัดกระทำใช้กิจกรรมควบคุม 100%

T_1 : การสอบวัดทันทีหลังฝึก

T_2 : การสอบวัดหลังฝึกผ่านไป 1 เดือน

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ A x B
Factorial Design กล่าวคือ มีการสุ่มเข้ากลุ่ม ซึ่ง
แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง โดยมีการ
วัดก่อน-หลังการทดลอง ซึ่งมีลักษณะที่พิเศษออกไป

คือมีกลุ่มทดลอง 4 กลุ่ม และมีการสอบวัดครั้งหลัง
1 ครั้ง เมื่อเวลาผ่านไปแล้ว 1 เดือน โดยมีแบบแผน
การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) ดังนี้
(โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ, 2545)

กลุ่มที่	การพัฒนาพฤติกรรม	ชื่อที่เรียก
1	การฝึกจิตลักษณะและฝึกทักษะ	กลุ่ม 100%
2	การฝึกจิตอย่างเดียว	กลุ่ม 50%M
3	ฝึกทักษะอย่างเดียว	กลุ่ม 50%P
4	ไม่ได้รับการฝึกทั้ง 2 แบบ (กลุ่มควบคุม)	กลุ่ม 0%

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในวิทยาลัยเทคโนโลยีปทุมเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 937 คน ปีการศึกษา 2556 (วิทยาลัยเทคโนโลยีปทุมเทคนิคลานนา เชียงใหม่, 2556)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวิทยาลัยเทคโนโลยีปทุมเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ซึ่งกำลังเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 120 คน ปีการศึกษา 2556 โดยวิธีเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยหรือเป็นชั้น เช่น กลุ่มพาณิชยกรรม และกลุ่มช่างอุตสาหกรรม
2. สมาชิกแต่ละหน่วยอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 (ปวช. 2)
3. สุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับสลากตามเลขที่ (Random Sampling Numbers) ได้กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 4 กลุ่มๆ ละ 30 คน

กลุ่มที่ 1 นักเรียนได้รับการฝึกพัฒนาทักษะรับผิดชอบและทักษะแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี และฝึกจิตลักษณะ (ฝึกจิตและทักษะร่วมกัน)

กลุ่มที่ 2 นักเรียนได้รับการฝึกพัฒนาจิต

ลักษณะเหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคตควบคุมตนทัศนคติต่อการทำดี (ฝึกจิตลักษณะอย่างเดียว)

กลุ่มที่ 3 นักเรียนได้รับการฝึกพัฒนาทักษะรับผิดชอบและทักษะแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี (ฝึกพัฒนา ทักษะอย่างเดียว)

กลุ่มที่ 4 นักเรียนไม่ได้รับการฝึกดังกล่าวข้างต้นแต่อย่างใด แต่ฝึกเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ ภาษามือ และภาษาอังกฤษ (ไม่ได้รับการฝึกใดๆ กลุ่มควบคุม)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 12 ชุด ส่วนชุดฝึกมีกิจกรรมการฝึก จำนวน 12 กิจกรรม ได้แก่ ชุดฝึกจิตลักษณะ จำนวน 2 กิจกรรม ชุดฝึกมุ่งอนาคตและควบคุมตน จำนวน 2 กิจกรรม ชุดฝึกทัศนคติต่อการทำดี จำนวน 2 กิจกรรม ชุดฝึกทักษะรับผิดชอบ จำนวน 3 กิจกรรม และชุดฝึกทักษะการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี จำนวน 3 กิจกรรม

การพัฒนาและวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

การพัฒนาและวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (r) และ (t) ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบวัดที่ใช้วัดตัวแปร ปรากฏดังตารางดังนี้

เครื่องมือวัด	จำนวนข้อ	พิสัยค่า t-ratio	พิสัยค่า r	ค่าความเที่ยง
1. พฤติกรรมรับผิดชอบ**	10 ข้อ	5.40-10.10	.34-.40	.83
2. พฤติกรรมแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี**	10 ข้อ	6.15-10.40	.41-.64	.82
3. ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม*	15 ข้อ	4.41-7.63	.56-.67	.85
4. การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย*	10 ข้อ	4.31-7.57	.89-.13	.84
5. ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวของนักเรียน**	12 ข้อ	4.41-8.49	.43-.91	.87
6. เหตุผลเชิงจริยธรรม***	7 ข้อ	2.66-9.09	.82-.54	.86
7. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุม*	15 ข้อ	4.32-8.54	.61-.33	.82
8. สุขภาพจิต***	10 ข้อ	4.50-8.69	.89-.45	.92
9. ความเชื่ออำนาจในตน*	10 ข้อ	4.44-8.72	.75-.96	.84
10. การอบรมเลี้ยงดู*	10 ข้อ	5.39-10.61	.83-.78	.91
11. ทักษะคิดต่อการทำดี**	10 ข้อ	3.65-8.00	.16-.38	.78

* เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยปรับปรุง ** เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น *** เป็นแบบวัดที่ใช้ของนักวิจัย (ศูนย์วิจัยและพัฒนากระบวนการพฤติกรรมไทย)

เกณฑ์การให้คะแนนเครื่องมือในการวิจัย

เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ ให้คะแนน 1 ถึง 6 แทนระดับการประเมิน โดยข้อความทางบวกให้คะแนน “จริงที่สุด” ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ได้ 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อความนิเสธให้คะแนนกลับกัน เป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า (Summated Rating Scales) ส่วนเครื่องมือวัดลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้จัดทำแบบวัดสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยนำหนังสือราชการจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ไปติดต่อเพื่อขออนุญาตจากผู้อำนวยการวิทยาลัยกลุ่มเป้าหมาย เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จึงนำแบบวัดไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผ่านฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษาของแต่ละวิทยาลัย

การจัดกระทำข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบจากเครื่องมือในแต่ละชุดโดยคัดเลือกข้อมูลที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์
2. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนของเครื่องมือในแต่ละชุด
3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพรรณนาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างหรือตัวแปรต่างๆ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่ามัธยฐาน (Median) พิสัย (Range) และร้อยละ (%)

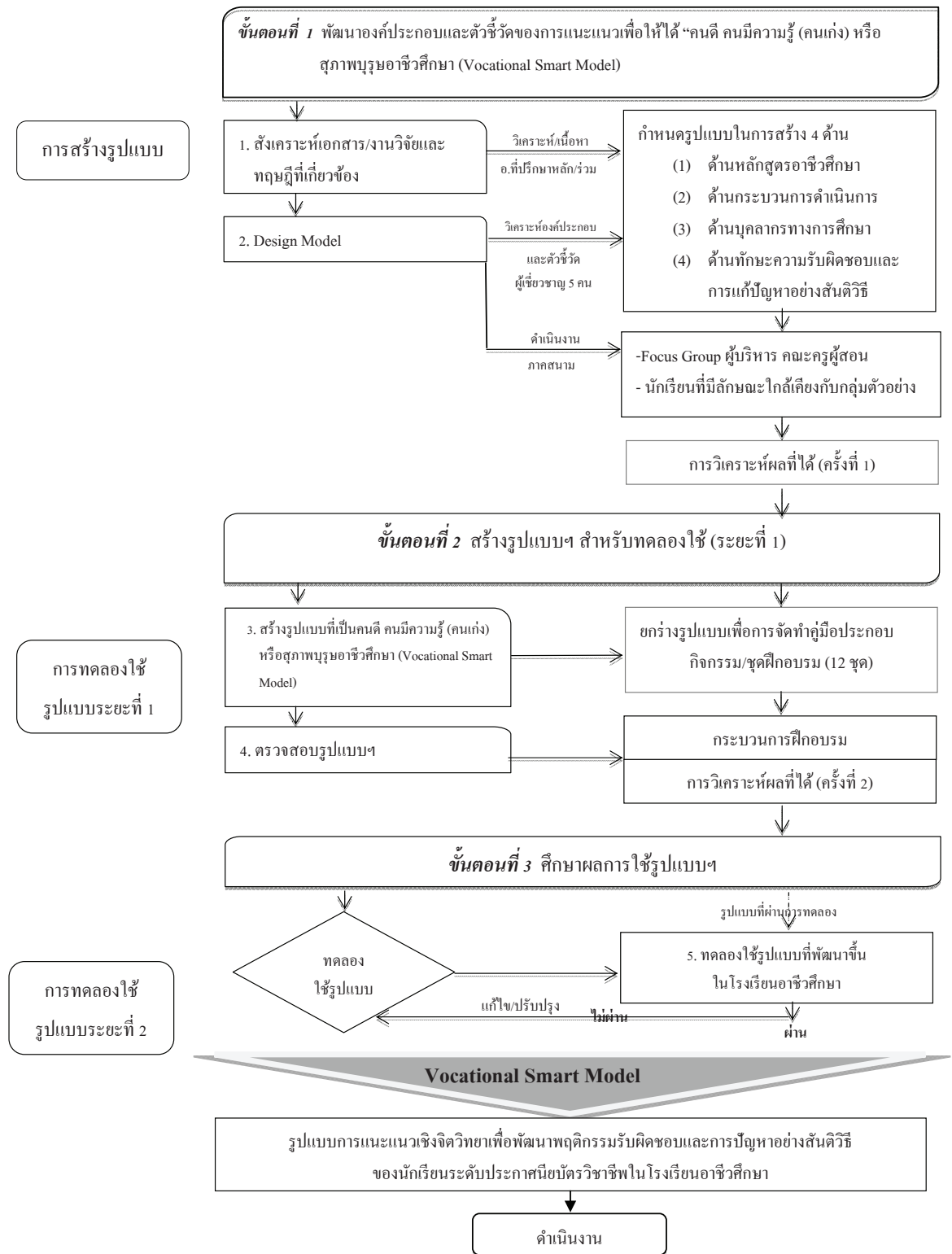

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท คือ 1) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบพหุนาม (Multiple Analysis of Variance) และ 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way Analysis of Variance) และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างอย่างน้อย 5% (Cohen, 1977)

ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ

1. เริ่มต้นด้วยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาองค์ประกอบและตัวชี้วัด
 2. วิจัยเชิงสำรวจเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและปัจจัยที่ส่งผล
 3. นำโมเดลทางการสร้างรูปแบบสุขภาพบุรุษอาชีวศึกษา (Vocational Smart Model) เพื่อนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการแนะแนว
- ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการ ประกอบด้วย
1. การสร้างรูปแบบฯ
 2. การทดลองใช้รูปแบบฯ
 3. การประเมินรูปแบบฯ
- โดยมีกรอบแนวคิดการดำเนินงานการสร้างรูปแบบ ดังแผนภาพที่

ภาพที่: 1 กรอบแนวคิดการดำเนินการสร้างรูปแบบ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีข้อค้นพบแยกออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ (ดังปรากฏในตารางที่ 1)

1. รูปแบบการแนะแนวเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเพื่อทำการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณที่เป็นแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะ 3 ตัวแปร ได้แก่ จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะเชิงเหตุผลสมทบ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ปรากฏว่า ในกลุ่มรวมทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบของนักเรียนได้ 56.50%

พิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยมีค่าระหว่าง 48.60%-68.00% เมื่อเปรียบเทียบการทำนาย ในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5% มี 6 คู่ ได้แก่ 1) กลุ่มประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และกลุ่มประเภทวิชาพาณิชยกรรม (63.70% และ 54.60%) 2) กลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกัน และแยกกันอยู่ (63.20% และ 55.70%) 3) กลุ่มการศึกษาบิดา/มารดาต่ำ และสูง (66.70% และ 57.80%) 4) กลุ่มบิดา/มารดามีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มค้าขาย/อื่นๆ (68.00% และ 56.40%) 5) กลุ่มบิดา/มารดามีรายได้มาก และน้อย (67.50% และ 48.60%) และ 6) กลุ่มนักเรียนที่มีภูมิลำเนา ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอรอบนอก (67.50% และ 55.30%)

2. รูปแบบการแนะแนวเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเพื่อทำการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณที่เป็นแบบรวม และแบบเป็นขั้น โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะ 3 ตัวแปร ได้แก่ จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะเชิงเหตุผลสมทบ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย ปรากฏว่า ในกลุ่มรวม ทำนายพฤติกรรมการแก้ปัญหา อย่างสันติวิธีของนักเรียนได้ 33.20%

พิสัยเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยมีค่าระหว่าง 25.60%-63.00% เมื่อเปรียบเทียบการทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 5% มี 8 คู่ ได้แก่ 1) กลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนหญิง (63.00% และ 31.90%) 2) กลุ่มประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และกลุ่มประเภทวิชาพาณิชยกรรม (55.50% และ 31.10%) 3) กลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่ากลุ่มผลการเรียนต่ำ และสูง (38.50% และ 32.20%) 4) กลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกัน และแยกกันอยู่ (44.40% และ 30.30%) 5) กลุ่มการศึกษา บิดา/มารดาสูง และต่ำ (45.20% และ 30.90%) 6) กลุ่มอาชีพบิดา/มารดา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มบิดา/มารดามีอาชีพค้าขาย/อื่นๆ (45.40% และ 31.0%) 7) กลุ่มบิดา/มารดามีรายได้มาก และน้อย (47.60% และ 25.60%) และ 8) กลุ่มนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง และอำเภอรอบนอก (50.00% และ 33.10%)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบ % การทำนายและตัวทำนายที่สำคัญพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา โดยใช้จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะเชิงเหตุผล และจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน	% ทำนาย ¹	ตัวทำนาย ²	ค่าเบต้า (β) ³	% ทำนาย ¹	ตัวทำนาย ²	ค่าเบต้า (β) ³
รวม	120	56.50	2, 6, 1	.41***, .28*, .23*	33.20	2, 8, 7, 6	.51***, .31***, .20*, .21
ชาย	95	56.00	6, 7	.38***, .23	31.90	8, 6, 2	.45***, .33***, .20
หญิง	25	61.00	1	.04	63.00	2, 7	.73***, .40*
อุตสาหกรรม	90	54.60	8, 6, 1	.37***, .25, .24	31.10	2, 8, 6	.47***, .32***, .21
พาณิชยกรรม	30	63.70	2	.62***	55.50	2, 7	.59***, .43*
ผลการเรียนต่ำ	38	55.30	1, 2	.43*, .36	38.50	2	.60***
ผลการเรียนสูง	82	58.90	2, 8	.46***, .29*	32.20	8, 2, 7, 6	.50***, .33***, .22, .21
ล.ค.อยู่ด้วยกัน	74	55.70	2	.43***	44.40	2, 3, 6	.56***, .28*, .25
ล.ค.แยกกันอยู่	46	63.20	6, 4	.43***, .37*	30.30	2, 8	.42*, .32
กศ.บิดา มารดาต่ำ	90	57.80	2, 8	.39***, .26	30.90	2, 8, 7	.47***, .33***, .19
กศ.บิดา มารดาสูง	30	66.70	6, 8, 4	.56, .40, .31	45.20	6, 2	.59***, .38
รับพระราชพิธีเสก	34	68.00	2, 4	.48*, .39	45.40	2, 1	.50*, .06
คำขยอื่น ๆ	86	56.40	8, 6, 3	.44***, .30*, .22	31.10	8, 2, 7	.51***, .35***, .18
รายได้น้อย	70	48.60	3, 8	.37***, .27	25.60	2, 8	.44***, .23
รายได้มาก	50	67.50	2, 5	.54***, .33*	47.60	2, 8, 7, 6	.62***, .30, .26, .25
อำเภอเมือง	33	67.50	2, 8	.47*, .33	50.00	2, 8	.65***, .29
อำเภอรอบนอก	87	55.30	6, 8, 1, 2	.41***, .23*, .23, .19,	33.10	6, 8, 7, 2	.46***, .33***, .23, .21

ค่าเบต้า (β) มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หรือน้อยกว่า, % ทำนาย¹ มาจากการทำนายแบบได้ตัวแปรทั้งหมด, ตัวทำนาย² และค่าเบต้า (β)³ มาจากการทำนายแบบเป็นขั้น

- 1 แทน เหตุผลเชิงจริยธรรม 4 แทน สุขภาพจิต 6 แทน ลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม
- 2 แทน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 5 แทน ความเชื่ออำนาจในตน 7 แทน การรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตย
- 3 แทน ทักษะติดต่อการทำได้ 8 แทน ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว 9 แทน การยอมรับความเสี่ยง

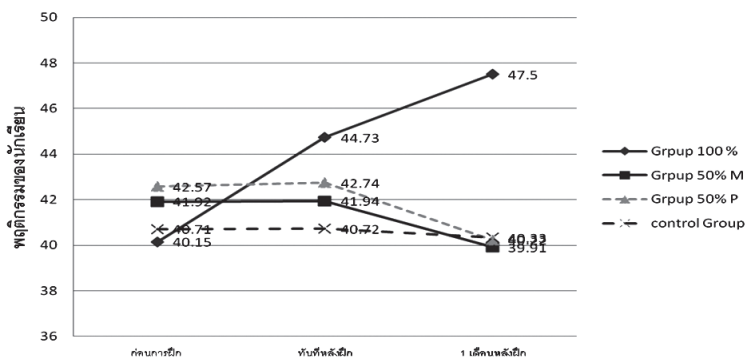
ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนวัดซ้ำของพฤติกรรมรับผิดชอบและแก้ปัญหาย่างสันติวิธีทั้งก่อนการฝึกอบรม ทันทีหลังการฝึกอบรม และ 1 เดือน หลังจากการฝึกอบรมตามประเภทของการฝึก (ตอน 1)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ประเภทของการฝึก	97.90	3	32.60	17.02	0.00
ความคลาดเคลื่อน	22.25	116	19.20		

(ตอน 2) ค่าเฉลี่ยของการฝึก วัด 1 เดือน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา (4 กลุ่ม)

ประเภทของกลุ่ม	จำนวนคน	ก่อนการฝึก		ทันทีหลังฝึก		1 เดือนหลังฝึก	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
กลุ่ม 100%	30	40.15	2.37	44.73	2.38	47.50	2.32
กลุ่ม 50%M	30	41.92	2.39	41.94	2.39	39.91	2.31
กลุ่ม 50%P	30	42.57	2.44	42.74	1.45	40.22	2.36
กลุ่มควบคุม	30	40.71	1.52	40.72	2.52	40.33	1.42

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมรับผิดชอบและแก้ปัญหาย่างสันติวิธี ที่วัด 3 ระยะ และทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า กลุ่มนักเรียน 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มฝึกจิตลักษณะและทักษะ (กลุ่ม 100%) 2) กลุ่มฝึกทักษะ(กลุ่ม 50%แบบ P) และ 3) กลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึก ทั้งสองแบบ (กลุ่มควบคุม) เป็นกลุ่มที่มีคะแนนเฉลี่ยวัดทันทีหลังฝึก และ 1 เดือนหลังการฝึกอบรม พบค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นและลดลง เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอเสนอด้วยกราฟดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา วัดก่อนการฝึกอบรมทันที หลังการฝึกอบรม และ 1 เดือนหลังจากการฝึกอบรมใน 4 กลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลของการใช้รูปแบบการแนะแนวเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบและแก้ปัญหาย่างสันติวิธีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก มีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก และมีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูง นักเรียนก็ยังมีพฤติกรรมรับผิดชอบมาก ส่วนพฤติกรรมการแก้ปัญหาย่างสันติวิธี พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก หรือการมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวมาก รวมทั้งมีการรับรู้บรรยากาศแบบประชาธิปไตยมาก และมีลักษณะการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมมาก นักเรียนก็ยังมีพฤติกรรมแก้ปัญหาย่างสันติวิธีมากเช่นกัน

2. อิทธิพลร่วมระหว่างการศึกษาพฤติกรรมรับผิดชอบและการแก้ปัญหาย่างสันติวิธีกับตัวแปรด้านจิต และสถานการณ์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา พบว่า พฤติกรรมรับผิดชอบและแก้ปัญหาย่างสันติวิธี โดยใช้กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะเชิงเหตุผล และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายได้ดีกว่าตัวทำนายเพียงตัวใดตัวหนึ่งเพียงตัวเดียว

3. ตัวทำนายที่สำคัญของพฤติกรรมรับผิดชอบและการแก้ปัญหาย่างสันติวิธีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา พบว่า พฤติกรรมรับผิดชอบ ทำนายได้ 6 คู่ ได้แก่ 1) กลุ่มประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และกลุ่มพาณิชยกรรม 2) กลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกัน และแยกกันอยู่ 3) กลุ่มการศึกษาบิดา/มารดาต่ำ และสูง 4) กลุ่มบิดา/มารดามีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และกลุ่มค้าขาย/อื่นๆ 5) กลุ่มบิดา/มารดามีรายได้มาก และน้อย 6) กลุ่มนักเรียนที่มีภูมิลำเนา ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอรอบนอก ส่วนพฤติกรรมการแก้ปัญหาย่างสันติวิธีของนักเรียน ทำนายได้ 8 คู่

ได้แก่ 1) กลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนหญิง 2) กลุ่มประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม และกลุ่มพาณิชยกรรม 3) กลุ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และสูง 4) กลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกัน และแยกกันอยู่ 5) กลุ่มการศึกษาบิดา/มารดาสูง และต่ำ 6) กลุ่มอาชีพบิดา/มารดา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพค้าขาย/อื่นๆ 7) กลุ่มบิดา/มารดามีรายได้มาก และน้อย 8) กลุ่มนักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอเมือง และอำเภอรอบนอก

รูปแบบการแนะแนวเชิงจิตวิทยาเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบและการแก้ปัญหาย่างสันติวิธี พบผลกระทบด้านปัจจัยการฝึกภายในกลุ่มเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนวัดทันทีหลังฝึกอบรมและวัด 1 เดือน หลังการฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ยลดลงเพียงแต่ไม่มีนัยสำคัญ แต่มีข้อค้นพบเพิ่มเติมว่า กลุ่มควบคุมกลับมีแนวโน้มของคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันจากก่อนการฝึก ผลกระทบดังกล่าวอาจเกิดจากกระบวนการควบคุมตัวแปรที่ไม่เคร่งครัด เนื่องจากวันฝึกอบรม ทางวิทยาลัยฯ จัดกิจกรรมวันต่อต้านยาเสพติดโลก (White Power Day)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลของการใช้รูปแบบการแนะแนวเชิงจิตวิทยาที่พัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบและแก้ปัญหาย่างสันติวิธีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา พบว่า ตัวทำนายในกลุ่มลักษณะสถานการณ์การเป็นคนดี 4 ตัวแปร กลุ่มจิตลักษณะเดิม 3 ตัวแปร กลุ่มจิตลักษณะเชิงเหตุผลสมทบอีก 2 ตัวแปร ร่วมกันสามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละด้าน คือ พฤติกรรมรับผิดชอบได้มากกว่า ตัวทำนายชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย แต่ไม่สามารถทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมแก้ปัญหาย่างสันติวิธีได้มากกว่าตัวทำนายชุดใด

ชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้งใน
กลุ่มรวม และกลุ่มย่อย ยกเว้นกลุ่มนักเรียนชายและ
หญิง กลุ่มช่างอุตสาหกรรม กลุ่มผลการเรียนสูง
กลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกัน กลุ่มการศึกษา กลุ่มอาชีพ
ของบิดา/มารดา และกลุ่มภูมิภาคนา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า
หลักสูตรและความสอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ
(Occupation Standard) ที่กำหนดไว้ว่า นักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนอาชีวศึกษา
จะต้องเป็นผู้ที่ต้องมีการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพ
เพื่อเป็นกำลังทั้งในระดับกิ่งฝีมือน ระดับฝีมือ ระดับ
เทคนิคในทุกสาขาวิชาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นความ
สำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2552) สรุปได้ว่า
ครอบครัว สถานศึกษา เพื่อน และการรับสื่อที่มี
ประโยชน์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนดี และคนเก่ง
ทั้งในเด็กวัยรุ่น ส่วนนักเรียนที่มีการรับรู้ การปลูกฝัง
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูมาก เป็นผู้มี
พฤติกรรมรับผิดชอบในการเรียนมาก ประกอบกับผล
การวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมรับผิดชอบ
พบการวิจัยของ จิรวัดนา มั่นยืน และรุ่งทิพย์
สมานรักษ์ (2546) ได้สรุปว่า นักเรียนที่มีทัศนคติ
ที่ดีต่อพฤติกรรมหลบหนีการเรียนมาก จะมีพฤติกรรม
การขาดเรียนและส่งการบ้านอย่างสม่ำเสมอ

2. อิทธิพลร่วมระหว่างการศึกษาพฤติกรรม
รับผิดชอบและแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีกับตัวแปร
ด้านจิต และสถานการณ์ของนักเรียน พบว่า กลุ่ม
ตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะเชิงเหตุผล และ
จิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายได้ดีกว่าตัว
ทำนายเพียงตัวใดตัวหนึ่งเพียงตัวเดียว ทั้งนี้ เป็น
เพราะว่า สถานการณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
ตามรูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุพฤติกรรม ที่เรียกว่า
ปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (Endler
and Magnusson, 1983) เนื่องจากพฤติกรรมของ
บุคคลจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ และเกิดขึ้นในปริมาณมาก

น้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับจิตใจของบุคคลในขณะนั้นด้วย
อีกนัยหนึ่งงานวิจัยของ หทัยกาญจน์ ผุดวิวัฒน์
(2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับพฤติกรรม
รับผิดชอบ พบว่า ปัญหาด้านโรงเรียนที่ให้นักเรียน
มีพฤติกรรมหนีเรียน ได้แก่ ไม่ประทับใจในการสอน
และไม่ชอบบรรยากาศการเรียนการสอน ดังนั้นผู้วิจัย
จึงได้นำตัวแปรเชิงเหตุผลมาเกี่ยวกับการรับรู้
บรรยากาศแบบประชาธิปไตย เข้ามาร่วมเป็นตัว
ทำนายในงานวิจัยนี้ พบว่า ชุดที่ 3 สามารถทำนาย
ความแปรปรวนของพฤติกรรมของนักเรียนใน
โรงเรียนอาชีวศึกษาทั้งในกลุ่มรวม และทำนายใน
กลุ่มย่อย โดยมีงานวิจัยที่สนับสนุนที่เป็นสาย
อาชีวศึกษา ซึ่งมีชีวิตสังคมใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้ ได้แก่
งานวิจัยของ นิศากร สนามเขต (2550) โดยกลุ่ม
ตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย และหญิง ที่กำลังศึกษา
สายอาชีพ งานวิจัยของ แสง ทวีคุณ (2538) มีข้อ
ค้นพบสรุปได้ว่า นักเรียนอาชีวศึกษา ที่เข้ามาอยู่ใน
สถาบันการศึกษาแรกๆ จะมีการก่อเหตุความขัดแย้ง
ถึงขั้นทะเลาะวิวาทกัน หากว่ามีอายุมากขึ้น สภาพ
แวดล้อมคงเดิม และความคุ้นชินกับสถาบันจะมี
พฤติกรรมแบบตรงกันข้ามกับแรกเข้าเรียน

3. ตัวทำนายที่สำคัญของความรับผิดชอบ
และการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีของนักเรียน พบว่า
ผลการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ ตัวทำนายของพฤติกรรม
ดังกล่าว คือการเห็นแบบอย่างผลการคบเพื่อนดี
จากสื่อ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการคบเพื่อนอย่าง
เหมาะสม การมีภูมิคุ้มกันภายในตน ลักษณะมุ่ง
อนาคตควบคุมตน การอบรมสั่งสอน และการ
สนับสนุนทางสังคมจากครู ประกอบกับผลการวิจัย
ที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536) ได้กล่าวถึง ทัศนคติ
(Attitude) ว่าเป็นความพร้อมของบุคคลที่แสดง
พฤติกรรมต่อวัตถุสังคมต่างๆ (Social Objects)
โดยมี 2 ทิศทาง คือ 1) แสดงความพึงพอใจหรือเห็น
คุณค่าของวัตถุสังคม เรียกว่า ทัศนคติทางบวก

2) แสดงความไม่พึงพอใจ หรือไม่เห็นคุณค่าของวัตถุล้างคม เรียกว่า ทศนคติทางลบ ทศนคติเป็นจิตลักษณะที่เป็นตัวกำหนดทิศทางในการประเมินค่าหรือแสดงพฤติกรรมทางบวก หรือทางลบต่อวัตถุล้างคม

ดังนั้นการพัฒนาเยาวชน ให้เป็นคนดี คนเก่ง (มีความรู้) ซึ่งเป็นที่ต้องการของสังคมปัจจุบันจึงมีตัวแบบ (Model) สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจากงานวิจัยดังกล่าว ที่สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2547) ส่วนงานวิจัยต่างประเทศ เช่น ของ เอมเมอร์ และโฮแกน (Emler and Hogan, 1981: 302) พบว่า นักจิตวิทยาสังคม และนักจิตวิทยาพัฒนาการ มักศึกษาทศนคติ โดยพิจารณาข้อมูลทางด้านความรู้ หรือสติปัญญา (Cognitive) ส่วนเทสเซอร์ (Tesser, 1993; อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544) พบว่า นักแนะแนวที่สามารถทำให้ผู้รับบริการ/สมาชิกให้มีทศนคติทางบวกต่อการแนะแนว และนักแนะแนวได้ ซึ่งช่วยให้ผู้รับบริการ/สมาชิกมีความรู้สึกที่ดีต่อการใช้บริการแนะแนว ความรู้สึกดังกล่าวมีอิทธิพลต่อความรู้สึกไว้วางใจที่เข้ามาใช้บริการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรเพิ่มเวลาให้กับผู้ฝึก เพื่อให้ได้รู้จักกันเพิ่มขึ้นระหว่างกลุ่มช่างอุตสาหกรรม และกลุ่มพาณิชยกรรม

1.2 ควรเพิ่มการตรวจสอบหลังการฝึกอบรมออกไปสักระยะหนึ่ง หรือมากกว่า 1 เดือน เพื่อตรวจสอบความคงไว้สำหรับพฤติกรรมของนักเรียน

1.3 วิทยากรควรเพิ่มกรณีศึกษาที่มีรูปแบบการประสบผลสำเร็จหรือที่เป็นปัญหาสังคมให้นักเรียนและให้การเสริมแรงทุกกลุ่มของการฝึก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยกับนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาที่เปิดสอนในระดับอาชีวศึกษา เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ. (2545). **ผลการฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมจริยธรรมของครู**. รายงานการวิจัย ได้รับการสนับสนุนทุนจากโครงการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- จิรวัดนา มั่นยืน และรุ่งทิพย์ สมานรักษ์. (2546). **ปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการหลบหนีการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา**. ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทการวิจัยพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. (2552). **ปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวกับการใฝ่เรียนรู้คู่ความดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ**. ทุนอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย ประจำปี 2548-2549 ในกลุ่มพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดี สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- _____. (2536). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2547). “ลักษณะการวิจัยทางจิตพฤติกรรมศาสตร์ ที่สามารถชี้นำการพัฒนาบุคคลอย่างครบวงจร”. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย* 15 (2): 129-152.
- นิศากร สนามเขต. (2550). **การมีภูมิคุ้มกันภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการคบเพื่อนอย่างเหมาะสมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนสังคม คณะพัฒนสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- _____. (2544). “**แนวการศึกษาชุดวิชา 25902 สัมมนาประเด็นทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา**”. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. (2554). **ประมวลสาระชุด “แนวคิดทางการแนะแนวและทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยา”**. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่. (2556). **งานทะเบียนและวัดผล**. เชียงใหม่.
- สวัสด์ ประทุมราช. (2545). **การให้การศึกษาเพื่อสร้างอัตลักษณ์**. แปลจาก Educating for Character: How Our Schools Can Teach Respect and Responsibility by Thomus Lickona. โครงการวิจัยแม่บท: การวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย กองส่งเสริมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทประชาอุทิศการพิมพ์ จำกัด.
- แสวง ทวีคุณ. (2538). **การฝึกเพื่อเสริมสร้างจิตลักษณะในการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทในนักเรียนอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

หทัยกาญจน์ ผุดวัฒน์. (2546). **จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบในวัยเรียนของผู้ปกครอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา คณะพัฒนาศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Cohen, (1977). **Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences**. (2nd ed). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Emler and Hogan D. (1981). “Leader Behavior and Member Reaction in Three Social Climates.” **In Group dynamics: Research and Theory**. Dorwin Cartwright, ed. And Alvin Zander, 2nd ed. New York: Harper and Row.

Endler, N.S., & Magnusson D. (1983). Toward an Interactional Psychology of Personality. **Psychological Bulletin**. 83(5): 956-974.

Lickona, T. (1976). **Moral development and behavior: Theory research, and social issues**. New York: Holt, Rinehart and Winston.